

6. Домейн имена

Интернет = глобална мрежа, в която потребителите могат да достъпват устройства или ресурси. За да се разграничат отделните устройства и ресурси едни от други, на всяко едно от тях за времето, за което са свързани с Интернет, по технически път „се привързва“ уникален идентификационен номер, наречен адрес по интернет протокол (IP адрес). IP адреси се привързват не само към всеки персонален компютър, който е свързан с Интернет, но и към сървъри, които хостват уебсайт, директно към уебсайт или др.

-DNS (Domain Name System)-техн. чрез буквено- цифрова комбинация свързва IP адреса с разбираем словесен израз („домейн“)

-Домейнът трябва да е **уникален** в световен план; не може дублиране

Структурата на домейна = състоят се от части, разделени с точки, които се групират в нива, както следва:

-Първо ниво (top-level domain TLD) = последното окончание на домейна. Съществуват два вида домейни от първо ниво – общи домейни от първо ниво (Generic top-level domains (**gTLD**)) и домейни от първо ниво с код за страна (Country code top-level domains (**ccTLD**))

- gTLD са „.com” (традиционно използван от търговски организации – от английското “commercial”), “.gov” (правителства – от англ. “government”), “.edu” (организации с образователна цел), “.org” (организации с нестопански цели – от английското “organization”). Съществуват и нови общи домейни от първо ниво, активирани след 2000-ната година – “.biz” (бизнес организации – от англ. “business“)

- ccTLD – “.bg” е домейнът от първо ниво за България, “.fr” – за Франция, “.es” – за Испания, “.de” – за Германия

-Второ ниво (top-level domain TLD) = изразът, който стои преди знака точка и домейна от първо ниво. /Wikipedia.bg; dpc.bg; Може да има и следващи нива, ако има повече от един израз, разделени с точка преди домейна от първо ниво – /виж.имена.бг е домейн от трето ниво/

-“www” = **не притежава идентифицираща функция**, а указва спец. програма (протокол) за използването на домейна – World Wide Web website.bg; website.de **НЕ са идентични**

Различни дефиниции за „домейн името“ от техн. гледна точка:
1/Комбинация от букви и цифри, използвана за достъп до ресурси/устройства в Интернет; 2/буквено или буквено-цифрово означение на електронен адрес, осигуряващ идентифицирането на ресурс, компютър или група компютри в интернет мрежа посредством стандартизиран интернет протокол за пренос на данни

- България, а и по света, **липсва законодателна регулация относно правата върху домейн имената**. Дължи се на историч. възникване Интернет и домейн имената извън юрисдикцията конкр. държава.

Как се придобива право върху домейн име?

ICANN (Интернет корпорация за присвоени имена и адреси / Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) = учредена съгласно законите на щата Калифорния, която акредитира организациите, годни да сключват договори за регистрация на общи домейни от първо ниво, домейни от първо ниво и домейните от първо ниво с код за страна („Регистри“)

-В България Регистърът за “.bg” = Register.BG OOD; Регистърът за “.бг” = IMENA.BG AD

-Право върху домейн име се получава с **регистрационна процедура-сключване на договор при общи условия** с:

-съответния местен Регистър

-упълномощено от него да извършва регистрации лице – посредник

-Регистратор. В Бг Регистрите са служебен Регистратор. Ако договорът да се сключи с Регистратор, задължителна е декларация от заявителя на домейн името, че приема ОУ на Регистъра

Договорът за регистрация на домейн в теорията се дефинира като **разновидност д-ра за услуга, осн. задължения по който са:**

-За заявителя – да плати такса (регистрационна/годишна)

-За Регистратора– да одобри заявеното за регистриране име; да администрира сървър на имената на домейни; да актуализира базата данни с домейни; да асоциира домейн името с даден IP адрес

Регистрационна процедура (.BG/ .бг): Подаване на заявка; Идентификационни документи за заявителя; доказателства за наличието на права за ползване на домейн името; Заявеното име да отговаря на някои техн. изисквания (вид символи/ [A-Z, a-z]; [A-Я, а-я]; [0-9]; [-] и брой символи 3-63); Резервирани имена = запазени за държавата, общините, свърз. с „Регистър“ ...

-Неподходящо интернет име- нецензурна и/или обидна, противоречи на обществен интерес и добрите нрави, води до объркване

-Ако заявката е одобрена, заявителят залаща год. такса за срока на регистр. на домейна. Заявките за домейни се обслужват на принципа първи по време е първият обслужен (first come – first served).

!!! Защитени vs. незащитени домейн имена = зависи от това дали има доказателства за право върху използване на името на домейна:

-ДОМЕЙНЪТ е регистриран/поддържан непрекъснато **повече от 5г.**

-при спорове за домейн името пред Регистъра регистриран защитен домейн може да бъде отнет в полза на заявител при много ограничени основания (документи с невярно съдържание при регистр., при регистрац. на неподходящо домейн име)

-Домейн vs. търговска марка

Търговската марка е обект на регулация на **Закона за марките и географските означения (ЗМГО)**. Търговската марка отличава стоките или услугите на едно лице от тези на др. Тя представлява обект на индустриална собственост, правата върху който се придобиват по ЗМГО при регистр. производство пред патентното ведомство. Марката може да включва рисунки, фигури, цветове...

-закрилата на марката почива на териториален принцип

-Осн. функция на домейна е да бъде свързан с даден IP адрес. Може да се състои от букви, цифри и “-” и е уникален в световен мащаб

Домейн vs. фирмено наименование (фирма)

-Фирмата е обект на регулация на Търговския закон. Наименованието, под което търговецът упражнява занятието си и се подписва; нейната основна роля е да идентифицира и отличава един търговец от останалите при упражняване на търг. му дейност. Всеки търговец е длъжен да регистрира фирма и да я използва в търговската си дейност, докато за ползвателите на Интернет не съществува задължение за регистрация на домейн

Спорове във връзка с домейни: Традиционно тези спорове се разглеждат по реда, установен в съотв. общи условия на съотв. Регистри (Регистър.БГ, Имена.БГ), като това се нарича процедура по „арбитраж“; **Средство за защита: прекратяване на регистрацията/прехвърляне на домейна в полза на заявителя**

- Съдебната практика в България **НЕ признава тази процедура за арбитражно производство** по смисъла на Закона за международния търговски арбитраж (ЗМТА) и приема иск за отмяна на такова решение на Регистъра по чл. 47 ЗМТА за недопустим. Аргументите са, че **арбитражната комисия при Регистър.БГ не е арбитраж по смисъла на чл. 1 и чл. 4 ЗМТА(Закон за международния търговски арбитраж), тъй като не разрешава спор със сила на пресъдено нещо, нито формира изпълнителна сила, а представлява помощен орган, който прави предложение до Регистъра, който взема решение по заявките за регистрация на домейн, както и че в тези решения не се съдържа произнасяне по имуществен спор по смисъла на чл.19 ГПК или по спор, възникнал по повод на договорни или извъндоговорни правоотношения по смисъла на чл.7 ал.1 ЗМТА**

-Споровете относно “.бг“ – само пред съда, няма спец. орган

-**Специални процедури за защита при недобросъвестна регистрация на домейн (cybersquatting) – UDRP(Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy) & URS(Uniform Rapid Suspension System) – за gTLDs (generic top-level domains)**

-**Гражданскоправна защита (деликт)**

-**Административна защита**

-Правилата за защита на конкуренцията - забранява се използването на домейн или външен вид на интернет страница, идентични или близки до тези на други лица, по начин, който може да доведе до заблуждение и/или да увреди интересите на конкурентите ЗЗК

-Правила за защита на потребителите–Комисията за защита на потребителите да поиска deregистрация на домейн име от съотв. Регистър при нарушаване правилата за защита на потребителите

Прекратяване на регистрацията:

- Домейнът да престане да удовлетворява някое от условията за достъпност и добро обслужване, уредени в ОУ.
- Писмена заявка за прекратяване на регистрацията от Регистранта;
- Неплащане на таксата за годишна поддръжка в срок;
- Регистърът установи документи с невярно съдържание при регистр;
- Регистърът установи, че домейн името е неподходящо (нецензур.);
- Въз основа на решение на Арбитражната комисия (за Регистър.БГ) респ. на АРСОД (за Имена.БГ) или влязло в сила решение на съда.

Домейн имената- не са подробно регламентирани от законодателни актове, а **подлежат на договорни споразумения** с частни субекти (регистри и регистратори); Правото върху домейн име е **относително право**, което възниква въз основа на договор, сключен от лицето, регистрирало домейн (Регистранта), с Регистъра (и може с посредник, наречен Регистратор, осъществяващ посредничеството м/у Регистранта и Регистъра при регистр. на домейн);

Правото върху домейн е **оценимо в пари (имууществено) право**, което може да се прехвърля от един Регистрант на друг чрез договор (това изрично е припознато в ОУ на българските Регистри);

Регистрацията на домейна дава на Регистранта **ограничено, прехвърлимо и подновимо изключително право за използване на домейна за срока на неговата регистрация и поддръжка**, освен ако Регистрантът не е загубил правото според клаузите на ОУ.

Административна, гражданскоправна и извънсъдебна защита в случай на спорове